

המשגיה

שיחות, דרשות ומאמרים למגידי שיעור, ולכל דורש ברבים

גליון מס' 84

ערוך מתוך שיעורי לב ארי - ב"ב

תזריע מצורע - תשפ"ג

עניין של חינוך

"ונתתי נגע צרעת בבית ארץ אחוזתכם" (יד, לד)

בְּשׂוֹרָה הִיא לְהַסֵּה שְׁהַנְגִיעִים בְּאִים עֲלֵיהֶם, לְפִי שְׁהַטְמִינוּ אֲמֹרִיִּים מִטְמוֹנוֹת שֶׁל זֶהֱב בְּקִירוֹת בְּתִיהֶם כֹּל אֲרֻבִּיעִים שְׁנָה שְׁהִיו יִשְׂרָאֵל בְּמַדְבָּר, וְעַל יְדֵי הַנְּגַע נֹתֵץ הַבַּיִת וּמוֹלְאָן (רַס"י)

שואל הנאות דשא: אם הקב"ה רוצה לתת לאדם מטמון, וכי אין ביזו דרך יותר טובה לעשות? מדוע לשם כך צריכים לשבור את הבית ולעבור את כל העינוי והסבל הכרוך בגלות מחוץ לבית? התשובה היא: הקב"ה רוצה לתת לו את המטמון, רק הוא קודם מנסה אותו לראות אם אכן הוא ראוי לזכות בו. אם כשמתעורר הקושי האדם מתלונן ואומר: "נמאס כבר, למה דוקא אני...", אומר הקב"ה: אין בעיה, הצרות יפסקו, אך את המטמון לא תקבל. אינך ראוי לו! אם אדם עומד בכל הנסיונות, מביט על הדברים במבט הנכון ומקבל דין שמים באהבה ובהכנעה - בסופו של דבר יזכה במטמון כשכר על צדקותו. איננו יכולים לברוח מן הנסיונות, כי לשם כך באנו לעולם הזה - לעמוד בנסיונות. מה שכן יכולים אנו לעשות, הוא לשנות את נקודת המבט שלנו, לבוא עם כלים אחרים לחיים. להחליט: ודאי שכל מעשי הקב"ה הם לטובתי, רק שאני אינני מבין זאת. אם כך נעשה - ודאי נגלה מטמונים על כל צעד ושעל. (להגיד)

שבת שלום - מערכת שיעורי לב ארי

פְּנִינִים מִשְׁלַחַן מַלְכִים

"וטמא טמא יקרא" (יג, מה)

אומר השל"ה הקדוש: רמז למה שאמרו 'כל הפוסל בפוסל', שהמצורע הוא הטמא וקורא לחברו 'טמא'... "וכן כל הפוסל את האחרים תמיד... ואומר עליהם שהן ממזרים, חוששים לו שמא ממזר הוא. ואם אמר עליהם שהן עבדים חוששין לו שמא עבד הוא. שכל הפוסל במומו הוא פוסל" (רמב"ם הלכות איסורי ביאה פרק יט הלכה יז).

"אתה מוזמן למשפט ביום שלישי הקרוב!" ההודעה הקצרה שנתלתה על דלת ביתו של החלבן, הסעירה את רוחו. הוא היה איש ישר, שהתנהג תמיד בנאמנות ובמוסריות. אף פעם לא רימה, שיקר או גנב. הוא גם לא שתה לשוכרה בשעות הבוקר, דבר האסור על פי החוק בכפר. הוא לא ידע למה מזמינים אותו למשפט. אבל האופה ידע. האופה היה רגיל לקנות חמאה וגבינה מהחלבן המקומי והשתמש בהם לאפיה. יום אחד עלה בו החשד שגושי החמאה שהחלבן מוכר לו שוקלים פחות מקילו, למרות שהחלבן מצהיר שכל גוש שוקל קילו בדיוק, לא פחות ולא יותר. האופה החליט לבדוק את העניין, ובמשך תקופה הוא שקל בעקביות כל גוש של חמאה שקנה מהחלבן, והוא אכן גילה שגושי החמאה שוקלים פחות מקילו, לפעמים 900 גרם, לפעמים 950 ופעם אחת אפילו 800 האופה היה נזעם. "מרמים אותי" הוא אמר לאשתו בכעס, "אני לא אשתוק על זה". הוא ניגש אל השופט המקומי והתלונן על מעשיו של החלבן. "חייבים להעמיד אותו לדין!" אמר האופה, "אי אפשר לאפשר לו לרמות את כל תושבי הכפר. אנשים סומכים עליו". עוד באותו היום תלה שליח של בית המשפט המקומי הזמנה לדין על פתח ביתו של החלבן. החלבן הגיע לבית המשפט רועד ונפחד. הוא מעולם לא ראה את בית המשפט, ומעולם לא דיבר עם השופט שהטיל אימה על כל תושבי הכפר. "אני מניח שיש לך משקל מדויק במחלבה?" פתח השופט את הדין. "לא, כבודו!" אמר החלבן, "אין לי משקל". "אז איך בדיוק אתה שוקל את החמאה שאתה מוכר לאופה? האם אתה סתם כך מחליט שזה קילו?! הרעים השופט בקולו. "חס וחלילה, אדוני השופט, אני איש ישר, לעולם לא עלה על דעתי לעשות דבר כזה. פשוט מאד, בניתי לעצמי מין משקלי מאזניים, כאלו שאתה צריך לשים משקולת בצד אחד כדי שתאזן את החמאה שבצד השני". השופט הנהן בראשו בהבנה, והחלבן המשיך: "בכל יום כשאני בא לשקול את החמאה עבור האופה אני מניח בצד השני של המשקולת כיכר לחם של קילו שאותה אני קונה בבוקר מהאופה, וכך אני יודע כמה חמאה עלי לתת לו כדי שיצא קילו בדיוק". השופט חזר על דבריו של החלבן: "אתה בעצם אומר לנו שכמות החמאה שאתה נותן שווה למשקל הכיכר שהאופה נתן לך". "בדיוק כבודו", אמר החלבן, "פני האופה חפו. שומע אדם דרשה מרשימה וחודרת לבבות על הנזק העצום של רכילות ולשון הרע, ועל הצורך בהתעוררות ובשינוי הדרך, ומה תגובתו? כן הוא אומר, הם באמת צריכים לשנות את דרכם... (בנועם שיח)

מעשה שהיה...

מקמטים! 1

ספור על כ"ק האדמו"ר רבי חיים הלברשטם מצאנו זצ"ל

מנכבדי קהלת לבוב ה"ה ר' קלמן שטקשטייל. הוא ה"ה תלמיד חכם, וגומל חסדים. לר' קלמן בן יחיד בשם יוסף"ה. גרא שמים וסקדון בלמודו. בחור עם פשוטים מעין אלו הנה מעמד לגיוס לצבא הרוסי. ובהתקרב מועד הגיוס נסעו ר' קלמן ובנו יוסף"ה לבית רבנו, לבקש את עצתו וברכתו. פנה הצדיק אל יוסף"ה ושאל: "האם תחפץ להתגייס לצבא הקיסרי?". יוסף"ה התחלחל מעצם השאלה. "חס וחלילה! נפשי חשקה בתורה". הצדיק שקע בהרהורים. פעבור רגע נשא את עיניו אל האב והבן ואמר: "מען קנייטשט" = מקמטים". סתם דבריו ולא פרש ופטר אותם לחיים טובים ולשלום. נבוכים יצאו מלפני הצדיק. חלפו שבעות. חבריו של יוסף"ה זומנו להתגייס ללפני הועדה הרפואית הצבאית. רבם כולם נחלצו מכף בשלום בשל סבות שונות ומשונות. לעמדתם, יוסף"ה אפילו לא זמן. חשש התגנב ללב הוריו, שמא זוממים ראשי הצבא לעקב אחר יוסף"ה ולראות האם הוא פשיר להיות בצבא. יום אחד הבריק בראשו של ר' קלמן רעיון. "מקמטים!", נזכר בדברי הצדיק. "אולי התפנו שפחופי את קומתך ותראה בגיבוי!", אמר לבנו. מאותו רגע ואילך החל יוסף"ה להרפין את קומתו... חלפו חודשים ויוסף"ה לא נקרא להתגייס. ויהי הדבר לפלא בעיני כל. חלפו שלושים שנה. ר' קלמן הלך לעולמו ויוסף"ה הקים משפחה וגרש את אביו. באחד הימים חשקה נפשו לעלות לארץ הקדש ארץ - ישראל. הוא הגיש טפס בקשה לעליה לשלטונות. פקיד הרישום נטל את הבקשה והחל לחפש את שמו במרשם האוכלוסין. "אין שם כזה בכלל!", שמד אינו מופיע ברשומות ומבחינתנו אינך אגזרח המדינה. למעשה אינך קיים!". יוסף"ה לא ותר. לאחר ופוח קל ושכנועים התרצה הפקיד והסכים לרדת לקומת המרתף, בו שכן הארכיון, כדי לבדוק את רשומי הלידה. מציד בתאריך לידתו של יוסף"ה, איתר את הפנקס שבו נרשם תאריך זה. הוא חזר למעלה והפנקס בידו כדי להראות ליוסף"ה עצמו את פשר התעלומה. בתחתית אחד העמודים הופיע השם "יוסף שטקשטייל", לצד תאריך הלידה. תחתית העמוד הנה מקפל בקפל הדוק וצמוד שהסתיר שורה שלמה ובה שמו של יוסף"ה עצמו. רק עתה הבין יוסף"ה את פשר המלים שסח להם הרבי הקדוש מצאנו לפני שלושים שנה: "מען קנייטשט" "מקמטים! מקמטים!". ת.נ.צ.ב.ה. וזכותו תגן עלינו אמן! (מעובד מעלון הנפלא פניני עין חמד)

הילולא דצדיקייא

הילולת
כ"ק
האדמו"ר
רבי חיים
הלברשטם
מצאנו
זצ"ל זיע"א

כ"ק האדמו"ר רבי חיים הלברשטאם מצאנו זצ"ל בעל הדברי חיים: נולד בעיר טארניגרוד שבפולין בשנת ה'תקנ"ז לאביו רבי אריה לבוש. האדמו"ר היה מייסדה של חסידות צאנז. נודע בצעירותו כעילוי. ידוע בדורו כאחד מגדולי ומגאוניהדור. התכתב עם גדולי רבני דורו והם הוקירוהו. הוסמך להוראה על ידי הרב אפרים זלמן מרגליות מברודי. עסק בפלפול בש"ס ובפוסקים, ובלילות עסק בסתרי תורה. בשנת ה'תק"צ נתמנה לרב בצאנז ורבנות חסידים נהרו אליו. ישב על כס הרבנות בצנז ארבעים ושש שנה. רוב בניו וחתניו שימשו באדמו"רות. צאצאיו הנהיגו חצרות חסידיות רבות. החצרות הממשיכות את שושלת צאנז היום הינן: צאנז, צאנז קלויזנבורג, צאנז זאמיגראד, באבוב, סטרופקוב. למרות שהיה עני מרוד התפרסם כעושה צדקה ואת כל הכסף שקיבל מהבאים אליו חילק לעניים, ליתומים ולאלמנות. כאשר הגיע אליו עני ולא היה לו כסף בכיסו היה ממשכן רכוש על מנת שיהיה לו כסף לצדקה. הקים ישיבה ומכיסו שילם את שכר ראש הישיבה. רבנו הקדוש נלב"ע ב- כ"ה ניסן ה'תרל"ו וציונו בפולין.

זכותו תהא מגן עלינו ועל כל ישראל